

Συνέντευξη τύπου της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας

Το αντικείμενο της σημερινής συνέντευξης τύπου, αφορά τρία ζητήματα. Ξεκινώ από το πιο γενικό και στη συνέχεια θα αναφερθώ στα επιμέρους. «Πρώτα ο μαθητής» δεν είναι απλά ένα εύηχο λεκτικό σχήμα αλλά μια πολιτική επιλογή ουσίας, την οποία είχα την ευκαιρία να συζητήσω διεξοδικά με εκπροσώπους φορέων, αυτόν τον πρώτο μήνα που έχουμε την ευθύνη της διοίκησης του Υπουργείου.

Αυτή η διαδικασία η οποία ολοκληρώνεται σήμερα με τη συνάντηση που θα έχω με τους εκπροσώπους των γονέων, συνιστά από μόνη της μια καινοτομία στη διαβούλευση. Και ως προς το εύρος των συναντήσεων και ως προς το περιεχόμενό τους - καθώς δεν ήταν αυτό που λέμε «εθιμοτυπικές» αλλά ουσιαστικές - και ως προς το μήνυμα που θέλουμε να δώσουμε, δηλαδή ότι «η γνώμη τους μετράει».

Οι συναντήσεις χωρίστηκαν σε πέντε κύκλους.

Ο πρώτος αφορούσε τους εκπροσώπους των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, ξεκινώντας από τους δασκάλους. Συζητήσαμε τις αλλαγές που ξεκινούν από το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό, την προώθηση του ολοήμερου σχολείου, την αλλαγή στο Λύκειο, την σημασία της Τεχνικής Εκπαίδευσης, το θέμα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, την ενίσχυση και αναβάθμιση του Ελληνικού Δημόσιου Πανεπιστημίου, τον εξορθολογισμό και την αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων, καθώς και τα θέματα ενίσχυσης της χρηματοδότησης της τεχνολογικής εκπαίδευσης και των επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Ο δεύτερος κύκλος αφορούσε τις συναντήσεις με τις δύο μεγάλες τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων. Το μέλλον της εργασίας σχετίζεται άμεσα με τη γνώση, την εξειδίκευση, την κατάρτιση. Για αυτό στόχος μας είναι να σταματήσουν τα σχολεία πολλών ταχυτήτων, να έχουν όλα τα παιδιά, σε όλη τη χώρα ίσες ευκαιρίες και σε αυτή την κατεύθυνση θα συνεισφέρουν θετικά οι ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας, για τις οποίες σύντομα θα έχουμε να πούμε πολλά περισσότερα. Συζητήσαμε επίσης την ανάγκη ενός Ενιαίου Συστήματος που θα συνδέει τη Δια Βίου Μάθηση και την Επαγγελματική Κατάρτιση με την Απασχόληση, και επίσης την ανάγκη οργανωμένης πιστοποίησης των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, κάτι που αφορά πρωτίστως και τη Δημόσια Διοίκηση, αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες σύγχρονες προκλήσεις και η απάντηση που πρέπει να δώσουμε πρέπει να είναι συλλογική, σε πολλά επίπεδα και να ενώνει δυνάμεις και καλές ιδέες.

Ο τρίτος κύκλος αφορούσε τη συνεργασία με τους δύο βαθμούς της Αυτοδιοίκησης. Με τα διοικητικά όργανα της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ συζητήθηκε εκτενώς ο ρόλος των δήμων και των νομαρχιών στην εκπαίδευση, τόσο στο επίπεδο της καθημερινής εύρυθμης λειτουργίας των σχολείων όσο και σε αυτό του σωστού σχεδιασμού και της αποτελεσματικής υλοποίησης των σχολικών υποδομών.

Ο τέταρτος κύκλος συναντήσεων αφορούσε σε συναντήσεις με φορείς της οικονομίας και της αγοράς, όπως η ΕΣΕΕ και το ΕΒΕΑ, ΓΕΣΕΒΕ, ΣΕΒ, με κεντρικό αντικείμενο την Επαγγελματική Κατάρτιση, τη Δια Βίου Μάθηση, την Πιστοποίηση Επαγγελματικών Δικαιωμάτων και Προσόντων, την έμφαση που πρέπει να δώσουμε στην έρευνα και την ανάγκη να εμπεδωθεί μια κουλτούρα καινοτομίας στον κόσμο των επιχειρήσεων, και των εργαζομένων.

Σήμερα όπως σας είπα ολοκληρώνεται αυτή η διαδικασία με την **πέμπτη φάση** που αφορά τους εκπροσώπους των γονέων και των ΕΣΑΜΕΑ. Οι γονείς έχουν έναν καθοριστικό όσο και διακριτό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η θετική συμβολή τους είναι όχι μόνο χρήσιμη αλλά και επιτακτική. Και αξίζει πραγματικά να βρούμε τους τρόπους που θα κάνουν τους γονείς να συμμετάσχουν πιο άμεσα, πιο αποφασιστικά, πιο αντιπροσωπευτικά στη διαμόρφωση και την υλοποίηση των αποφάσεων που αφορούν την κάθε σχολική κοινότητα αλλά και συνολικά το εκπαιδευτικό σύστημα. Σήμερα έχουμε στα χέρια μας εργαλεία ηλεκτρονικής δημοκρατίας, τα οποία στο μέτρο που αξιοποιηθούν σωστά και στοχευμένα μπορούν να δημιουργήσουν στους γονείς, σε όλους τους γονείς, το αναγκαίο αίσθημα ικανότητας για συμμετοχή και δραστηριότητα προς όφελος των παιδιών τους.

Τίποτα δεν εξασφαλίζει την επιτυχία μιας αλλαγής όσο η Υπεύθυνη Διαβούλευση. Η θετική αποτίμηση αυτής της διαδικασίας καθώς πιστοποιήθηκε η προθυμία αλλά και η ικανότητα όλων των φορέων, για κατάθεση και συζήτηση ουσιαστικών προτάσεων επί σημαντικών ζητημάτων, μας κάνει να αισιοδοξούμε πως μπορούμε να ανοίξουμε καινούργιους δρόμους και να δώσουμε χειροπιαστές λύσεις που θα υπηρετούν πρώτα τον μαθητή. Τον μαθητή όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Τον μαθητή όλων των σταδίων της Δια Βίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ζώντας πλέον σε μια εποχή που η πεποίθηση, ότι ένα πτυχίο από μόνο του αποτελεί διαβατήριο για την απασχόληση διαψεύδεται καθημερινά.

Για να γίνει όμως πρώτη προτεραιότητα ο μαθητής, οφείλουμε να ξεκινήσουμε να εργαζόμαστε από εκεί που χτυπά η «καρδιά» της εκπαίδευσης. Η «καρδιά» της εκπαίδευσης χτυπά στην τάξη. Κι αυτοί που κάνουν αυτή την «καρδιά» να χτυπά είναι οι εκπαιδευτικοί. Χωρίς εκπαιδευτικούς, η «καρδιά» παρουσιάζει από αρρυθμίες μέχρι και έμφραγμα!

Το ζήτημα των εκπαιδευτικών έχει πολλά κεφάλαια. Και όλα χρήζουν υπεύθυνης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης. Είναι το κεφάλαιο της ίδιας της εκπαίδευσής τους και επιμόρφωσης, είναι το κεφάλαιο των αμοιβών τους, είναι το κεφάλαιο της ορθής και δίκαιης αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου τους. Είναι και το κεφάλαιο που αφορά ένα πλήθος ρυθμίσεων για τον εργασιακό τους βίο και την εξέλιξή τους.

Ξεκινάμε από αυτό και όχι τυχαία. Έχουμε διεθνείς έρευνες, με πιο χαρακτηριστική αυτή του ΟΟΣΑ που δημοσιοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο που δείχνουν ότι κάτι πάει στραβά με την κατανομή του εκπαιδευτικού δυναμικού της χώρας. Αλλά και πέρα από τις έρευνες, η ίδια η καθημερινή εμπειρία αποδεικνύει πως το υφιστάμενο σύστημα προσλήψεων, μεταθέσεων, αποσπάσεων, αναπληρώσεων αλλά και επιλογής στελεχών διοίκησης έχει εξαντλήσει τα όριά του, και οδηγεί σε ανορθολογικές καταστάσεις και αδιέξοδα. Για να το πω μέσα από τη μεταφορά που χρησιμοποίησα, πάμε για «καρδιακή ανακοπή».

Θα σας δώσω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα από ένα μεγάλο νησί του Αιγαίου. Δεν έχει σημασία ποιο είναι, διότι έτσι υπάρχει ο κίνδυνος να οδηγηθούμε στην περιπτώσιολογία ενώ το πρόβλημα έχει οριζόντια γεωγραφική διάσταση.

Ένα παράδειγμα:

Με βάση τα στοιχεία από 14 σχολεία στη Β' Βάθμια Εκπαίδευση έχουν τοποθετηθεί στο νησί 516 εκπαιδευτικοί.

Από αυτούς:

Οι 26 είναι στη ΔΙΔΕ.

Οι 8 στο εξωτερικό.

Οι 62 (ποσοστό 12%) είναι μητέρες που βρίσκονται σε μακροχρόνια άδεια.

(ανατροφή , λοχεία, κύηση ή επαπειλούμενη κύηση)

Οι 129 (ποσοστό 25%) είναι αποσπασμένοι σε σχολεία και υπηρεσίες εκτός νομού .

(17 από αυτούς στο Υπουργείο)

Τελικά στα σχολεία υπηρετούν 291.

Αλλά και αυτοί έχουν περίσσευμα 1291 ωρών κάθε εβδομάδα. Ώρες που αντιστοιχούν σε 60 καθηγητές με ωράριο 21 ωρών την εβδομάδα ή 80 με 16!

Με άλλα λόγια έχουμε στο Νομό περίπου 50% παραπάνω από τις αναγκαίες προσλήψεις.

Έχουμε περίσσευμα παροχής εκπαιδευτικού έργου που αντιστοιχεί σε πάνω από 50 καθηγητές. Την ίδια ώρα η υπηρεσία αναφέρει 30 κενά - στοιχεία που διαφοροποιούνται από μέρα σε μέρα.

Με μία λέξη «μπάχαλο».

Απόλυτη έλλειψη στοιχειώδους προγραμματισμού, και ασύλληπτη σπατάλη πόρων και δυνάμεων.

Νομίζω ότι αναδύεται ανάγλυφα μια εικόνα που πραγματικά δεν τιμά κανέναν. Αυτή η εικόνα πρέπει να αλλάξει. Κι αυτό βάζουμε μπροστά. Για να πάμε σε ένα νέο σύστημα που θα διασφαλίζει αντικειμενικότητα, διαφάνεια, ποιότητα, λειτουργικότητα, αντιμετώπιση όλων των δυσμενών παρενεργειών που έχει το σημερινό διοικητικό χάος στην εύρυθμη λειτουργία των σχολείων. Είναι απόφαση ευθύνης αλλά και δικαιοσύνης. Διότι μην αμφιβάλλετε διόλου πως μέσα από ένα διαχρονικό και πολυπλόκαμο δίκτυο πελατειακών σχέσεων και εξυπηρετήσεων υφίστανται τραγικές αδικίες σε βάρος όχι απλά του μαθητή και του εκπαιδευτικού έργου αλλά της μεγάλης πλειοψηφίας των εκπαιδευτικών που συμβαίνει να μην έχουν «μπάρμπα στην Κορώνη».

Έχει πει μια πολύ ωραία φράση ο Μαξ Βέμπερ: «Πολιτική είναι το επίμονο και επίπονο τρύπημα σκληρών επιφανειών. Για αυτό και απαιτεί πάθος και λογική». Σας λέω με απόλυτη ειλικρίνεια πως σε αυτή την πολιτική πιστεύω. Και η αλλαγή που βάζουμε μπροστά έχει πάθος για δικαιοσύνη και επιδιώκει να εγγυηθεί τη λογική στην κατανομή του εκπαιδευτικού δυναμικού της χώρας. Να σας το πω και διαφορετικά: **Τι μήνυμα δίνουμε στα σημερινά παιδιά και αυριανούς πολίτες όταν στον ίδιο τον χώρο της εκπαίδευσης, που είναι ο κατ' εξοχήν χώρος της μάθησης διὰ του παραδείγματος, βλέπουν να πρυτανεύουν τα «κονέ», «τα βίσματα» και οι «άκρες»;**

Βάζουμε λοιπόν τελεία και δεν αλλάζουμε απλά σελίδα. Ξαναγράφουμε από την αρχή το κεφάλαιο που αφορά τον εργασιακό βίο και την εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Το ξαναγράφουμε πάνω σε βασικές, κατευθυντήριες αρχές:

1. Κωδικοποιούμε όλη τη νομοθεσία που αφορά τους εκπαιδευτικούς και τα όργανα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να μην βρισκόμαστε «χαμένοι στη μετάφραση» μιας τεράστιας νομικής πολυπλοκότητας που κλείνει «πόρτες» για να αφήσει ορθάνοιχτα «παράθυρα».

2. Οι προσλήψεις στο εξής θα γίνονται μόνο με τις διαδικασίες του ΑΣΕΠ. Οι πίνακες σταματούν να τροφοδοτούνται. Θα υπάρξει μεταβατική περίοδος για τους υφιστάμενους.

Στόχος μας οι προσλήψεις με σαφή προσδιορισμό του τόπου και του χρόνου του διορισμού. Η πρόσληψη δηλαδή μπορεί να γίνεται είτε σε επίπεδο σχολείου, είτε σε επίπεδο αρμόδιας Διεύθυνσης και ο χρόνος υπηρεσίας στον τόπο του πρώτου διορισμού θα πρέπει να είναι εξ' αρχής προσδιορισμένος και ο ίδιος για όλους. Και για τον τόπο και για τον χρόνο πιστεύουμε πως θα υπάρξουν χρήσιμες προτάσεις στο στάδιο της διαβούλευσης για το οποίο θα σας μιλήσω στη συνέχεια. Ταυτόχρονα εξετάζονται οι όροι ουσιαστικής υλοποίησης του θεσμού του Δόκιμου Εκπαιδευτικού, δηλαδή η επιμόρφωση και η αξιολόγησή του την πρώτη διετία.

3. Επανεξετάζεται συνολικά το σύστημα της μοριοδότησης και κινήτρων. Εδώ η αρχή είναι πολύ συγκεκριμένη. Τα μόρια αφορούν τον τόπο και το αντικείμενο της διδασκαλίας. Άπαξ και ο εκπαιδευτικός μετακινηθεί, τα μόρια δεν τον ακολουθούν. Δεν τα μεταφέρει μαζί του, παραμένουν στη θέση από την οποία ο ίδιος μετακινείται.

4. Κανείς εκπαιδευτικός δεν αποσπάται, εάν δεν έχει βρεθεί ο αντικαταστάτης του για τη θέση στην οποία υπηρετεί.

5. Σε ότι αφορά τις μεταθέσεις, βασική αρχή πλέον θα είναι πως κάθε μετάθεση αποφασίζεται για να εξυπηρετηθεί πρώτα και κύρια το σχολείο. Δεν είναι αποδεκτό για το δημόσιο συμφέρον να υπάρχουν σχολεία με πλεονάζον προσωπικό και σχολεία με κενά.

6. Ξεκινά διάλογος με την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα λειτουργίας ειδικού τμήματος για την εκπαίδευση στελεχών διοίκησης της εκπαίδευσης.

7. Προσδιορίζεται ένα διαφανές και αξιοκρατικό σύστημα επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης και σε αυτή την κατεύθυνση έχουμε τη βεβαιότητα της θετικής συνεισφοράς της ΔΟΕ και της ΟΛΜΕ στη διαμόρφωση των σχετικών κριτηρίων, ώστε να αφήσουμε οριστικά και αμετάκλητα πίσω μας τις γνωστές παθογένειες που ταλανίζουν την εκπαίδευση και τους εκπαιδευτικούς. Καθαροί κανόνες, καθαρά κριτήρια, καθαρές σχέσεις.

Αυτές οι κατευθυντήριες αρχές θα αποτυπωθούν σε ένα κείμενο εργασίας, το οποίο θα αναρτηθεί τις επόμενες μέρες στο διαδίκτυο ώστε να υπάρξει ανοιχτή διαβούλευση. Έχω τη βεβαιότητα πως θα υπάρξουν θετικές συνεισφορές προτάσεων. Από τους μάχιμους εκπαιδευτικούς που καταξιώνονται καθημερινά στην τάξη τους. Από τους νέους

εκπαιδευτικούς που ζητούν να φυσήξει επιτέλους ο άνεμος της αλλαγής στην εκπαίδευση. Από συνταξιούχους εκπαιδευτικούς με τεράστια αποθέματα εμπειρίας. Από γονείς που ζουν καθημερινά τα προβλήματα στις σχολικές κοινότητες από μαθητές. Από κάθε ενεργό πολίτη που πιστεύει πως η παιδεία πρέπει να γίνει το όχημα που θα μας πάει στο μέλλον και για αυτό πρέπει να γίνει πράξη ο στόχος του «πρώτα ο μαθητής».

Το αρχικό κείμενο εργασίας μαζί με το υλικό της διαβούλευσης θα τύχουν συστηματικής επεξεργασίας ώστε να καταλήξουμε σε ένα σχέδιο νόμου μέσα στο επόμενο τρίμηνο.

Κάνουμε ένα πρώτο, μεγάλο, σημαντικό και ουσιαστικό βήμα. Ένα βήμα που συμπυκνώνει μια συγκεκριμένη στρατηγική και μεθοδολογία για την εκπαίδευση, που θέλει πρώτα τον μαθητή.

Η Αίθουσα συνεντεύξεων Τύπου του Υπουργείου θα διαμορφωθεί κατάλληλα και θα ονομαστεί αίθουσα «Έλλη Παππά».

Η ποιότητα στην Εκπαίδευση, είναι ένα διαχρονικό αίτημα που το ανέδειξαν και το υπερασπίστηκαν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους πάρα πολλοί και εξόχως σημαντικοί άνθρωποι. Ένας από αυτούς ήταν και η Έλλη Παπά που πρόσφατα έφυγε από κοντά μας και αναπαύεται πια στο πλευρό του συντρόφου της Νίκου Μπελογιάννη. Η Έλλη Παππά ενσάρκωσε αξίες και ιδανικά που την ταύτισαν με τον ηρωισμό αλλά και τις οδύνες της μεταπολεμικής περιπέτειας του λαού μας. Το διαυγές και κριτικό πνεύμα της άφησε τη σφραγίδα του εκτός από το μεγάλο συγγραφικό της έργο και στο εκπαιδευτικό ρεπορτάζ. Ρεπορτάζ που αγάπησε και υπηρέτησε επί σειρά ετών με την καθαρότητα του λόγου που πρέπει να έχει ένας αυθεντικός διανοούμενος σε κάθε ιστορική εποχή. Να υπερασπίζεται το δίκαιο, να αντιμάχεται την αυθαιρεσία και να αγωνίζεται για το καλό των πολλών.

Πιστεύω πως ερμηνεύοντας τα αισθήματα όλων μας, η ελάχιστη οφειλόμενη τιμή προς την Έλλη Παππά είναι να δώσουμε το όνομά της σε αυτό το αμφιθέατρο που βρισκόμαστε. Την επίσημη εκδήλωση μπορούμε να την προσδιορίσουμε από κοινού και είναι καλοδεχούμενη κάθε δική σας πρόταση ως προς το περιεχόμενό της.

Πέμπτη 12 Νοεμβρίου 2009